

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2021/22:45

Onsdagen den 15 juni

§ 1 Ekonomiska och finansiella frågor

Finansminister Mikael Damberg

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för ekonomiska och finansiella frågor den 24 maj 2022

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för ekonomiska och finansiella frågor den 17 juni 2022

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar finansminister Mikael Damberg med statssekreterare och medarbetare välkomna till dagens EU-nämndssammanträde.

Jag påminner nämnden om att finansministern ska vara med på debatt från kl. 9.00. Gör era frågor kloka, konstruktiva och framför allt kärnfulla, så får finansministern möjligheten att helga den riksdagsordning vi har, nämligen att vara på plats när debatten sätter igång.

Vi inleder med återrapporten från möte i rådet den 24 maj 2022.

Anf. 2 Finansminister MIKAEL DAMBERG (S):

Ordförande! Mötet den 24 maj inleddes med en längre diskussion om ekonomiska och finansiella konsekvenser av kriget i Ukraina. Diskussionen fokuserade dels på stöd till Ukraina, dels på genomförandet av sanktioner. På ett övergripande plan var medlemsstaterna, inklusive Sverige, positiva till ett nytt makrofinansiellt stöd till Ukraina i linje med kommissionens meddelande. Här betonade Sverige bland annat att vi föredrar omprioriteringar inom den fleråriga budgetramen, men att vi givet det exceptionella läget är öppna för diskussioner om lämpliga finansieringsalternativ i linje med kommissionens förslag.

Vidare betonade Sverige att det är viktigt att lån är förmånliga och kan klassificeras som internationellt bistånd. Slutligen underströk vi vikten av att lån kopplas till lämpliga reformer och att bördefördelningen bör vara rättvis.

När det gäller sanktioner betonade flera medlemsstater vikten av ett effektivt genomförande av de sanktioner som har införts. Här ansåg flera medlemsstater att tydlig vägledning från kommissionen är särskilt viktig. På mötet behandlas därtill genomförandet av faciliteten för återhämtning och resiliens, RRF. Diskussionen fokuserade på kommissionens förslag att RRF ska ha en central roll för att genomföra REPowerEU-planen, som hade presenterats några dagar tidigare.

Ett antal medlemsstater, däribland Sverige, var kritiska till förslaget att använda marknadsstabilitetsreserven inom EU:s utsläppshandelssystem

för att finansiera REPowerEU. Jag återkommer strax till frågan eftersom den kommer igen också på nästa möte.

Rådet fick även information om visepersongruppens rapport om hur tullunionen kan stärkas och förbättras. Jag vill också passa på att informera om att dagordningspunkterna om direktivförslag om en global minimiskatt för multinationella företag inom EU togs bort från dagordningen. Även denna fråga återkommer jag till strax.

Avslutningsvis vill jag informera om att i anslutning till nästa möte den 17 juni planeras ett eurogruppsmöte i inkluderande format. I dagsläget verkar det inte finnas tillräckligt stöd för att gå vidare med arbetet om en gemensam färdplan för att stärka bankunionen. Eurogruppen väntas i stället diskutera ett gemensamt uttalande om det fortsatta arbetet som ska presenteras för eurotoppmötet den 23–24 juni.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Vi noterar och tackar för den mycket effektiva återrapporten!

Vi går in på dagordningspunkt 3, Beslut om systemet för Europeiska unionens egna medel. Det är överläggningar. Det här är en diskussionspunkt.

Anf. 4 Finansminister MIKAEL DAMBERG (S):

Ordförande! Under den här dagordningspunkten väntas rådet diskutera de pågående förhandlingarna om nya egna medel baserat på det förslag som kommissionen lade fram den 22 december 2021. Dagordningspunkten innehåller ordet ”beslut”, för att rättsakten som ska diskuteras heter Beslut om systemet för Europeiska unionens egna medel. Däremot kommer inga beslut att fattas, utan det handlar om en diskussionspunkt.

Förslaget syftar till att återbetala bidragsdelen av den gemensamma upplåningen inom ramen för Next Generation EU, och det innebär att tre nya baser för egna medel inrättas enligt förslaget. Dessa är EU:s existerande och utvidgade utsläppshandelssystem, gränsjusteringsmekanismen för koldioxid och vinstomfördelningsåtgärden inom överenskommelsen om G20/OECD – pelare 1.

Anledningen till att frågan har satts upp på dagordningen nu är att rådet enligt institutionella avtalet från december 2020 ska överlägga om förslaget till nya egna medel senast den 1 juli i år. Däremot har förslaget om nya egna medel ännu inte diskuterats på teknisk nivå i rådet utöver när det formellt presenterades i januari. Därför förväntar vi oss inte någon ingående diskussion. Från regeringens sida anser vi även att det är alldeles för tidigt att gå in i substans i det här läget.

Regeringen anser vidare att det existerande systemet för egna medel fungerar väl som det är och ser därmed inga behov av att införa nya egna medel. Vi anser också att systemet för egna medel även i fortsättningen ska vara utformat i enlighet med principer om enkelhet, transparens, möjligheter till ansvarsutkrävande, ändamålsenlighet och budgetrestriktivitet. Eventuella förändringar i systemet för egna medel bör genomföras först efter noggrant övervägande och om det kan säkerställas att förändringarna bidrar till ökad uppfyllelse av dessa övergripande principer.

Det är svårt att utesluta att det också kan uppstå en diskussion om EU:s klimatpaket, det så kallade Fit for 55. Här anser regeringen att egna medel inte bör ingå i paketet. Att diskutera egna medel i det sammanhanget riskerar att även medföra att fokus försvinner från klimatfrågan och att det därmed blir svårare att komma vidare med det ambitiösa klimatpaketet. Om diskussionen går in på den sociala klimatfonden avser regeringen att agera enligt de riksdagsförankrade ståndpunkter som redan finns.

Anf. 5 CHARLOTTE QUENSEL (SD):

Jag tackar finansministern för den snabba dragningen!

Jag förstår att det kan vara svårt att svara på min fråga, men nya egna medel är så pass viktigt. Har ni någon gissning hur det i tid kommer att se ut framåt? Om överläggningen sker senast den 1 juli, vad händer sedan? Vad gissar ni?

Anf. 6 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Ordförande! Jag tackar finansministern för genomgången.

Jag är glad över att också *inte* införa egna medel nämndes i den muntliga föredragningen. Just den meningen fanns inte lika tydligt med i det skriftliga. Det är jag glad över.

Vi är överens i Sveriges riksdag om att inga nya egna medel bör införas. Men vi ser också att det kommer att införas diverse avgifter på EU-nivå, CBAM och så vidare, som en del av paketet. Hur kommer Sverige att agera framöver? Vi är överens om egna medel, men vi kan räkna med att det kommer att införas nya avgifter, nya ETS, på EU-nivå. Vad blir då nästa steg? Vad ser finansministern som nästa steg? Då måste vi förhandla om hur intäkterna ska användas. De ska inte användas till egna medel, men hur ska det användas? Det vore konstigt om man inte diskuterade helheten.

Anf. 7 Finansminister MIKAEL DAMBERG (S):

Ordförande! När det gäller den sista frågan bör vi vänta på diskussionen i sak, hur diskussionen om egna medel kommer att utformas. Vad blir förslagen på riktigt efter de tekniska diskussionerna och avvägningarna framöver? Det blir lite hypotetiskt. Jag tror att jag väntar med svar tills vi överlägger om dessa frågor längre fram.

Men sedan var det information om tidsplanen. Det är otroligt svårt att bedöma. Hittills har de rådsarbetsgrupper som ska diskutera frågan antingen skjutits framåt eller ställts in. Det har bara skjutits framåt. Det finns ingen bra tidsplan, och det säger väl något om komplexiteten i ärendet.

Anf. 8 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går in på dagordningspunkt 4, Direktiv om införandet av en global, lägsta skattenivå för multinationella koncerner i Europeiska unionen. Det är en allmän riktlinje, och det är ett beslutsärende.

Anf. 9 Finansminister MIKAEL DAMBERG (S):

Ordförande! Under den här dagordningspunkten väntar vi återigen att behandla ordförandeskapets kompromissförslag till ett direktiv om en global minimiskatt för multinationella företag inom EU för att se om rådet den här gången kan anta en allmän riktlinje. Som ni känner till hade det franska ordförandeskapet förhoppningar om att detta kunde ske i april eller i maj, men Polen kunde då inte stödja ett antagande.

Diskussioner pågår nu mellan Polen och det franska ordförandeskapet för att hitta en väg framåt. Diskussionerna är såvitt jag kan förstå en kamp in i det sista. Om diskussionerna på något sätt leder till något som kräver nämndens ställningstagande kommer vi att kalla nämnden med kort varsel, men vi har inte den informationen nu. Det sker någon form av förhandling som vi måste följa och se till att den ligger i linje med de svenska uppfattningarna.

Ni kan det här, så frågan är om jag behöver upprepa syftet med direktivet. Det här har vi dragit så många gånger så jag tror att jag hoppar över detta. I sak har inga förhandlingar äger rum efter rådsmötet i april. Det är samma förslag som rådet ska ta ställning till nu, men det pågår diskussioner mellan det franska ordförandeskapet och Polen. Vi följer och ser vad det kan leda till.

Anf. 10 ORDFÖRANDEN:

Vi konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går in på dagordningspunkt 5, Översyn av energiskattedirektivet. Det är en lägesrapport. Det har blivit en A-punkt och har skickats till EU-nämndens ledamöter för skriftligt samråd. Samrådet avslutades den 9 juni, och det fanns stöd för regeringens ståndpunkt.

Det är likadant med dagordningspunkt 6, Solvens II. Allmän riktlinje. Denna dagordningspunkt har också omvandlats till en A-punkt. Samrådet avslutades den 9 juni, och då fanns också stöd för regeringens ståndpunkt.

Sedan är det dagordningspunkt 7, Lagstiftningspaketet om bekämpning av penningtvätt. Det är en lägesrapport och informationspunkt.

Anf. 11 Finansminister MIKAEL DAMBERG (S):

Ordförande! Under den här punkten ska det franska ordförandeskapet redogöra för hur förhandlingen om kommissionens förslag om penningtvättspaketet har gått under våren. Kommissionen presenterade sitt lagstiftningspaket på området i juli 2021. Under våren har samtliga fyra rättsakter som tillsammans utgör paketet diskuterats. Ordförandeskapet har särskilt fokuserat på två av dessa. Det ena är den förordning som reglerar information som ska åtfölja överföring av medel. I denna del har man inlett trepartssamtal med Europaparlamentet.

I den andra är det en förordning som ska skapa en ny EU-myndighet på området. Här pågår fortfarande förhandlingar i rådet. Även delar av det direktiv och den förordning som tillsammans utgör en så kallad regelbok på området har varit föremål för diskussioner i rådsarbetsgrupper under våren. Det är det vi förväntar oss att få en rapport om.

Anf. 12 ORDFÖRANDEN:

Vi noterar och tackar för informationen.

Dagordningspunkt 8 utgår och har blivit en A-punkt.

Dagordningspunkt 9, Övriga frågor – information. Är det något där som finansministern önskar kommentera?

Anf. 13 Finansminister MIKAEL DAMBERG (S):

Ordförande! Ordförandeskapet kommer i vanlig ordning att informera om hur arbetet går med aktuella lagförslag om finansiella tjänster.

Anf. 14 ORDFÖRANDEN:

Vi noterar och tackar för informationen.

Dagordningspunkt 10 har utgått.

Finansministern föredrar dagordningspunkterna 11 a och 11 b samlat vid samrådet – Konvergensrapporter från Europeiska centralbanken/kommissionen och utvidgningen av euroområdet. 11 a, Rekommendation från medlemsstaterna i euroområdet om kommissionens förslag om Kroatiens införande av euron – Antagande. 11 b, Skrivelse från rådets ordförande till Europeiska rådet – Godkännande. Det är ett beslutsärende.

Anf. 15 Finansminister MIKAEL DAMBERG (S):

Ordförande! Här väntas de medlemsstater med euron som valuta anta en rekommendation om att Kroatien ska införa euron. Därtill förväntas vi alla godkänna ett brev från rådets ordförande till Europeiska rådet som informerar om ärendet.

Kommissionen och ECB har den 1 juni 2022 lagt fram var sin så kallad konvergensrapport, vilka de enligt Lissabonfördraget ska göra minst vartannat år. Rapporterna analyserar hur medlemsstaterna som inte har euron som valuta, exklusive Danmark, uppfyller de fyra konvergenskriterierna och kraven på lagstiftning om den nationella centralbanken. Enligt årets konvergensrapporter är framstegen i att uppfylla konvergenskriterierna ganska begränsade – mycket beroende på pandemin. Kroatien är den enda medlemsstat som bedöms uppfylla alla kriterier och krav. Därför har kommissionen lagt fram förslag om att Kroatien ska införa euron som valuta den 1 januari 2023.

När det gäller behandlingen av Sverige är bedömningen mycket positiv för kriterierna om prisstabilitet, offentliga finanser och långa räntor. Däremot bedöms Sverige, liksom i alla tidigare konvergensrapporter, inte uppfylla växelkurskriteriet eftersom detta kräver deltagande i växelkursmekanismen ERM. Vidare bedöms den svenska lagstiftningen om Riksbanken inte uppfylla fördragets krav.

Samma slutsatser dras för övrigt om centralbankslagstiftningen i de övriga medlemsstaterna i granskningen utom Kroatien.

Endast medlemsstater med euron som valuta har rösträtt om rekommendationen om Kroatien. Däremot kan regeringen stödja bedömningen att Kroatien uppfyller villkoren för att införa euron som valuta. Vidare kan regeringen ställa sig bakom föreliggande utkast till skrivelse från rådet till Europeiska rådet.

Anf. 16 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Dagordningspunkt 12, Ekonomisk återhämtning. 12 a, Lägesrapport om genomförandet av faciliteten för återhämtning och resiliens. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 17 Finansminister MIKAEL DAMBERG (S):

Ordförande! Jag börjar med 12 a. Kommissionen väntas återigen ge en uppdatering av genomförandet av faciliteten för återhämtning och resiliens. Det kan kort nämnas att hittills har 24 återhämtningsplaner godkänts och att reguljära utbetalningar har gjorts till fem medlemsstater.

Det är möjligt att diskussionen också kommer att beröra kommissionens förslag att genomföra REPowerEU-planen genom återhämtningsfaciliteten. Jag har tidigare informerat om förslaget, som i huvudsak går ut på att återhämtningsfacilitetens ramverk ska användas för genomförandet av REPowerEU. Kommissionen föreslår också att finansiering för planen huvudsakligen ska ske från befintliga medel inom faciliteten.

Utöver det föreslås att finansiering ska ske genom frivilliga överföringar från medlemsstaternas nationella anslag inom sammanhållningspolitiken och den gemensamma jordbrukspolitiken samt genom auktionering av utsläppsrätter från marknadsstabilitetsreserven inom EU:s utsläppshandelssystem.

Vid mötet väntas ingen större diskussion om förslaget eftersom förhandlingarna precis har påbörjats. Vi överlade med finansutskottet om det i går. Regeringen välkomnar på ett övergripande plan kommissionens förslag att återhämtningsfaciliteten ska användas för genomförandet av REpowerEU. Regeringen kan stödja användningen av befintliga medel inom faciliteten för detta ändamål och är öppen för att diskutera att tillåta frivilliga överföringar från medlemsstaternas anslag inom sammanhållningspolitiken och den gemensamma jordbrukspolitiken.

Regeringen är dock kritisk till förslaget om försäljning av utsläppsrätter från marknadsstabilitetsreserven för att mobilisera ytterligare resurser eftersom det riskerar att öka EU:s koldioxidutsläpp. Regeringen är också kritisk till förslaget att tillåta undantag från principen att inte orsaka betydande skada när det handlar om att tillgodose omedelbara energibehov eftersom det skulle möjliggöra reformer och investeringar gällande olja och fossil gas. Regeringen är kritisk till investeringar som resulterar i inlåsnings effekter.

Anf. 18 JESSIKA ROSWALL (M):

Herr ordförande! Jag tackar finansministern för föredragningen.

Det må hända att denna fråga är lite tidigt väckt. Men jag vet att min kollega Jan Ericson ställde frågan om detta med att tillåta frivilliga överföringar från medlemsstater förra gången som finansministern var här.

Vi hade en lång diskussion när denna återhämtningsplan infördes om hur man skulle använda pengarna, att det skulle vara effektivt och så vidare. Det behöver vi inte gå in på nu.

Kommer det att vara nya kontroller av hur dessa frivilliga överföringarna kommer att gå till? Finns det några tankar kring just kontrollen av hur pengarna i så fall används?

2021/22:45
15 juni

Anf. 19 Finansminister MIKAEL DAMBERG (S):

Herr ordförande! Förslaget går ut på att det är samma reglering som gäller i dag med kontroll och uppföljning. Det bedömer vi vara ett ganska bra system givet många andra system i EU.

Anf. 20 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 12 b, Rådets genomförandebeslut. Detta är ett beslutsärende.

Anf. 21 Finansminister MIKAEL DAMBERG (S):

Herr ordförande! Här väntas rådet besluta om kommissionens förslag till rådets genomförandebeslut för Polens återhämtningsplan.

Som framgår av de underlag som ni har fått inför samrådet bedömer kommissionen att Polen lever upp till förordningens krav inklusive att planen bidrar till att ta itu med alla, eller en betydande del av, de utmaningar som fastställts i de relevanta landsspecifika rekommendationerna. Kommissionen föreslår således att rådet ska godkänna genomförandebeslutet.

Polen ansöker om drygt 35 miljarder euro, där knappt 24 miljarder euro utgör bidrag och drygt 11 miljarder euro är lån. Bidragsdelen motsvarar lite mer än 4 procent av landets bnp 2021. Av det totala stödet från faciliteten är knappt 43 procent av åtgärderna avsedda för klimatåtgärder och drygt 21 procent för åtgärder för digital omställning. Planen inkluderar bland annat reformer för att höja arbetskraftsdeltagandet, för att modernisera de offentliga arbetsförmedlingarna samt för att öka sjukhusens effektivitet, kvalitet och motståndskraft.

Diskussionen mellan Polen och kommissionen om planen har pågått i över ett år och särskilt fokuserat på hur Polen ska adressera sin landsspecifika rekommendation om att säkra rättsstatens oberoende.

Den plan som nu presenterats innehåller åtgärder för att adressera denna rekommendation och öka domstolsväsendets politiska oberoende. Åtgärderna handlar bland annat om att dra in den tillsatta disciplinnämndens befogenheter att övervaka domare i högsta domstolen samt möjliggöra upphävandet av dessa tidigare beslut mot domare. Dessa sistnämnda reformer ska vara genomförda innan någon utbetalning kan ske, det vill säga även om milstolpar och mål uppfylls inom andra områden.

De reformer som berör domstolsväsendet har varit helt avgörande för att kommissionen ska lägga fram sitt förslag till genomförandebeslut. Vissa bedömare har ansett att de åtgärder som är kopplade till domstolsväsendet inte har varit tillräckliga, medan andra har ansett att åtgärderna ska ses som en början till ett förbättrat samarbete med Polen i rättsstatsfrågorna.

Regeringen välkomnar att Polen har förbundit sig att genomföra ett antal milstolpar på rättsstatsområdet, särskilt avskaffandet av

disciplinnämnden och upphävandet av tidigare domar, även om vi hade önskat en ännu högre ambitionsnivå på området.

Regeringen ser dock planen som en början och inte slutet på en konstruktiv process med den polska regeringen för att hitta lösningar på rättsstatsfrågorna i Polen.

Det tål att understrykas att en förutsättning för att EU-medel ska betalas ut är att Polen verkligen genomför de åtgärder som de har åtagit sig.

Jag vill även betona att detta är någonting som regeringen noggrant kommer att bevaka innan några utbetalningsbeslut fattas. Därutöver kommer vi även att fortsätta att granska hur Polen förhåller sig till andra utslag i EU-domstolen på rättsstatsområdet, inklusive frågan om EU-rättens företräde framför nationell rätt.

Regeringen instämmer dock i kommissionens bedömning att Polens återhämtningsplan uppfyller de kriterier för stöd som finns i förordningen för faciliteten och kan acceptera kommissionens förslag till genomförandebeslut.

Samtidigt avser regeringen att tillsammans med andra medlemsstater bilägga ett gemensamt uttalande om Polens återhämtningsplan till protokollet. Syftet med uttalandet är att tydliggöra vårt ställningstagande samt markera att vi anser att efterlevnaden av rättsstatens principer är av yttersta vikt.

Uttalandet går i linje med vår ståndpunkt i frågan. Det välkomnar att genomförandebeslutet innehåller viktiga milstolpar om rättsstatens oberoende och att detta ska ses som en början på ett konstruktivt samarbete.

Samtidigt betonar uttalandet vikten av att dessa reformer verkligen genomförs och uppmanar kommissionen att göra det som är nödvändigt för att skydda och främja rättsstatsprincipen inom unionen.

Anf. 22 JESSIKA ROSWALL (M):

Herr ordförande! Jag tackar finansministern för föredragningen.

På denna punkt ska jag återgå lite grann till våra diskussioner när vi hade dessa förhandlingar om både långtidsbudgeten och återhämtningsfonden. Då var vi från Sveriges sida väldigt noga med att vi skulle införa någon sorts mekanism för att se till att man följde de gemensamma villkor som vi har. Vi krävde det i fråga om långtidsbudgeten men hade gärna sett det även när det gäller återhämtningsfonden.

Hur som helst, precis som finansministern är inne på är EU-fördraget väldigt tydligt när det gäller rättsstatligheten och att alla medlemsstater måste följa de värderingar som vi har. Därför är det väldigt bra att det skriftliga uttalandet kommer med. Så är det verkligen. Detta är nämligen någonting som inte bara berör Polen, utan det agerande som vissa medlemsstater har hotat hela EU:s funktionssätt, så att säga.

Men åter till detta ärende. När kommissionen fattade sitt beslut var det lite speciellt. Polens återhämtningsplan har inte godkänts tidigare, och det fanns en ovanligt stor splittring i kommissionen denna gång. Det gör ändå att man funderar en och två gånger innan man till slut ställer sig bakom kommissionens beslut.

Moderaterna gör samma bedömning som regeringen, och vi ställer oss bakom regeringens ståndpunkt. Men jag vill noga poängtera att detta

beslut och dessa åtgärder måste följas upp. Det säger finansministern själv här i dag. Inga utbetalningar får ske förrän vi verkligen ser att Polen har vidtagit dessa åtgärder.

Då har jag en fråga. Finansministern säger att man noggrant ska bevaka att inga utbetalningar sker innan beslut är fattat. Då undrar jag: Hur kan man göra det? Hur kan man se till att det är vattentäta skott? Är det yttersta sättet att göra det att dra i den så kallade nödbromsen?

Anf. 23 MALIN BJÖRK (C):

Herr ordförande! Jag tackar finansministern för föredragningen.

Vi i Centerpartiet har hela tiden varit väldigt pådrivande för att regeringen ska vara benhård i frågan om demokratiåset och rättsstatens principer. Vi har fått signaler från våra partikollegor i Europaparlamentet när detta behandlades där i förra veckan om att kommissionen helt enkelt inte har lyssnat tillräckligt noga på de signaler som har skickats från ledamöter från Polen om att de åtgärder som vidtas i Polen helt enkelt inte går åt rätt håll. Det är i alla fall det som vi tar med oss i fråga om detta. Även om regeringens ståndpunkt innehåller vissa skrivningar som naturligtvis innebär att man försöker försäkra sig om att det inte ska ske några utbetalningar innan åtgärder som verkligen har effekt har vidtagits, menar vi att skrivningarna i regeringens nuvarande ståndpunkt inte är tillräckligt tydliga.

Jag skulle gärna vilja ställa en fråga till finansministern utifrån de signaler som har kommit från Bryssel förra veckan. Hur ser regeringen på utvecklingen i Polen för närvarande?

Anf. 24 HAMPUS HAGMAN (KD):

Herr ordförande! Detta är en fråga som verkligen inte varit enkel att ta ställning till. Jag tror att det är många som känner så. Vi har under flera år varit bekymrade över utvecklingen i Polen ur flera olika perspektiv. Men vi ser också, likt regeringen, att Polen nu verkar ta steg i en positiv riktning. Det är välkommet. Vi har därför landat i att stödja den ståndpunkt som regeringen har föreslagit här. Men givetvis måste det också bekräftas att det som Polen säger verkligen sker innan utbetalningar görs. Det är helt nödvändigt. Det hoppas jag att regeringen kommer att bevaka riktigt hårt tillsammans med likasinnade länder men också tillsammans med kommissionen, så att man verkligen driver på kommissionen även fortsättningsvis i detta arbete. Det kan inte vara bara vi och ett antal likasinnade länder som står upp för rättsstatens principer i EU. Det måste även kommissionen ha som ett ständigt uppdrag.

Vi hoppas att dessa positiva signaler verkligen innebär ett trendbrott. Bevaka det hårt! Därmed kan vi stödja regeringens ståndpunkt.

Anf. 25 Finansminister MIKAEL DAMBERG (S):

Herr ordförande! I dessa frågor tror jag att den svenska riksdagen är väldigt enig. Detta är viktiga frågor. Det handlar om grunden och värderingarna som Europeiska unionen bygger på. Och det är klart att det är en allvarlig utveckling där vi har haft vissa medlemsstater som har gjort avsteg från rättsstatens principer.

Vi kommer från regeringen att granska dessa steg väldigt noga. Och jag är helt säker på att riksdagen kommer att hjälpa oss med detta arbete.

Det är en process för godkännande av utbetalningar. Medlemsstaterna kan ansöka om utbetalningar två gånger per år. Det är kommissionen som fattar beslut om en utbetalning efter att ha granskat huruvida landet uppfyller de fastställda milstolparna och målen. Men innan beslut fattas ska kommissionens bedömning redovisas för EFK som ska presentera ett utlåtande, vilket kommissionen ska beakta. Medlemsstaterna har möjlighet att motsätta sig kommissionens beslut om en utbetalning genom den så kallade genomförandekommittén som består av representanter för varje medlemsstat.

Så både vi och de likasinnade länder som vi gör detta uttalande med, och kanske till och med fler länder, kommer att vara väldigt nogga med att bevaka detta. Vi har haft väldigt mycket dialog med länder som vi samarbetar med. Och vi kan konstatera att Danmark, Finland och Tyskland också har denna inriktning. Vi jobbar fortfarande på att få ännu fler länder att gå med på detta uttalande för att se till att det blir ett tryck på kommissionen. Vi är alltså definitivt ett av de länder som driver på i dessa frågor.

Avslutningsvis kan man säga att det inte bara handlar om denna återhämtningsplan. Kommissionen har ett ansvar för att bevaka rättsstatens principer även i andra processer och på bredare sätt än bara inom ramen för återhämtningsplanen. Jag tror att det är viktigt att betona att det inte bara är denna process som kan hantera denna fråga, utan kommissionen har ett ansvar att bevaka fördraget.

Anf. 26 MALIN BJÖRK (C):

Herr ordförande! Jag tackar finansministern för detta.

Vi i Centerpartiet anser inte att det finns indikationer på att det är på väg att vidtas rätt åtgärder helt enkelt. Vi vill därför anmäla en avvikande ståndpunkt. Vi menar att regeringen bör säga nej till Polens plan och inte bara förbereda sig på att markera mot själva utbetalningen i ett senare skede.

Anf. 27 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Jag satt och tänkte på att göra samma sak och anmäla en likalydande avvikande ståndpunkt. Jag kan därför ansluta mig till Centerpartiets avvikande ståndpunkt.

Anf. 28 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt med en likalydande avvikande ståndpunkt från Centerpartiet och Vänsterpartiet.

Vi går vidare till dagordningspunkt 13, Den europeiska planeringsterminen 2022 – landsspecifika rekommendationer och godkännande. Detta är en beslutspunkt.

Anf. 29 Finansminister MIKAEL DAMBERG (S):

Herr ordförande! Här väntas rådet godkänna de ekonomisk-politiska delarna av de landsspecifika rekommendationerna inom ramen för den europeiska planeringsterminen 2022. De sysselsättningspolitiska delarna av rekommendationerna ska godkännas på Epscorådets möte i morgon.

Efter detta ska rekommendationerna godkännas av Europeiska rådet den 23–24 juni för att därefter antas på Ekofinrådets möte i juli.

Kommissionen presenterade sitt förslag till landsspecifika rekommendationer den 23 maj 2022. Efter att terminen tillfälligt anpassats under pandemin har processen nu börjat röra sig mot mer av en normalisering. I år får medlemsstaterna därmed rekommendationer både på det finanspolitiska området och på det strukturella området, till skillnad från förra året, då enbart finanspolitiska rekommendationer gavs.

Sverige får i år fyra rekommendationer.

Den första rör inriktningen för finanspolitiken under 2023 och liknar det som rekommenderas andra medlemsstater. För Sveriges del inkluderar detta även, liksom tidigare år, rekommendationer om att utvidga åtgärder när det gäller hushållens skuldsättning samt för att stimulera bostadsbyggande och öka effektiviteten på bostadsmarknaden.

Den andra rekommendationen är att genomföra återhämtningsplanen. Detta rekommenderas till samtliga medlemsstater vilkas återhämtningsplan har godkänts.

Den tredje rör likvärdigheten i den svenska skolan och integrationen på arbetsmarknaden, vilket behandlas på Epscorådet.

Den fjärde handlar om att minska beroendet av fossil energi, vilket rekommenderas till samtliga medlemsstater. Här uppmanas Sverige även bland annat att påskynda utbyggnaden av förnybar energi, att öka kompletteringar och investeringar i nätverksinfrastruktur och att förstärka överföringskapaciteten inom landet.

Regeringen anser att de horisontella finanspolitiska rekommendationerna i högre utsträckning borde anpassas efter den offentligfinansiella situationen i olika medlemsstater. Regeringen kan ställa sig bakom godkännandet av de ekonomisk-politiska delarna i de landsspecifika rekommendationerna. Det är sedan i vanlig ordning upp till varje medlemsstat att välja hur man förhåller sig till rekommendationerna.

Anf. 30 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Dagordningspunkt 14 har blivit en A-punkt, och det finns stöd för regeringens ståndpunkt. Detsamma gäller dagordningspunkt 15.

Vi går vidare till dagordningspunkt 16, Övriga frågor. Finns det någonting där som finansministern önskar kommentera?

Anf. 31 Finansminister MIKAEL DAMBERG (S):

Ordförande! Jag skulle vilja kommentera EIB:s årsmöte.

Jag skulle vilja informera om EIB:s årsmöte, som alltså ligger utanför dagordningen men som kommer att hållas i anslutning till mötet den 17 juni. Vid mötet väntas EIB:s chef berätta om bankens verksamhet det senaste året. Bankens revisionskommitté kommer också att presentera resultatet av sin årliga granskning av bankens kontrollsystem och riskhantering. I år väntas fokus för mötet ligga på EIB:s stöd till EU:s ekonomier till följd av rådande osäkerhet samt stöd till Ukraina.

Därtill kommer Sverige på mötet att väljas till ordförande i EIB:s guvernörsstyrelse under det kommande året. Ordförandeskapet roterar årligen mellan bankens medlemmar, och nu har det alltså blivit vår tur.

Anf. 32 ORDFÖRANDEN:

Vi noterar och tackar för informationen. Vi tackar också finansministern och statssekreteraren med medarbetare för närvaron vid dagens EU-nämndssammanträde och önskar lycka till vid det kommande rådsmötet och – gällande finansministern – i den kommande budgetdebatten.

.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Finansminister MIKAEL DAMBERG (S).....	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 4 Finansminister MIKAEL DAMBERG (S).....	2
Anf. 5 CHARLOTTE QUENSEL (SD).....	3
Anf. 6 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	3
Anf. 7 Finansminister MIKAEL DAMBERG (S).....	3
Anf. 8 ORDFÖRANDEN.....	3
Anf. 9 Finansminister MIKAEL DAMBERG (S).....	4
Anf. 10 ORDFÖRANDEN.....	4
Anf. 11 Finansminister MIKAEL DAMBERG (S).....	4
Anf. 12 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 13 Finansminister MIKAEL DAMBERG (S).....	5
Anf. 14 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 15 Finansminister MIKAEL DAMBERG (S).....	5
Anf. 16 ORDFÖRANDEN.....	6
Anf. 17 Finansminister MIKAEL DAMBERG (S).....	6
Anf. 18 JESSIKA ROSWALL (M).....	6
Anf. 19 Finansminister MIKAEL DAMBERG (S).....	7
Anf. 20 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 21 Finansminister MIKAEL DAMBERG (S).....	7
Anf. 22 JESSIKA ROSWALL (M).....	8
Anf. 23 MALIN BJÖRK (C).....	9
Anf. 24 HAMPUS HAGMAN (KD).....	9
Anf. 25 Finansminister MIKAEL DAMBERG (S).....	9
Anf. 26 MALIN BJÖRK (C).....	10
Anf. 27 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	10
Anf. 28 ORDFÖRANDEN.....	10
Anf. 29 Finansminister MIKAEL DAMBERG (S).....	10
Anf. 30 ORDFÖRANDEN.....	11
Anf. 31 Finansminister MIKAEL DAMBERG (S).....	11
Anf. 32 ORDFÖRANDEN.....	12